પેહેલી ચોપડીના અર્થ.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

જગજીવન દલપતરામ.

અમદાવાદમાં

મુંમાની હવેલીમાં યુનાઈટેડ પ્રીં૦ એન્ડ પ૦
એ૦ કં૦ "લિમિટેડ" ના પ્રેસમાં
રણછોડલાલ ગંગારામે છાપ્યા.

સન ૧૮૮૨ સંવત ૧૯૩૮

કિમ્મત ૧ આનો.

ગુજરાતી પેહેલી ચોપડીના અર્થ.

પાઠ ૧ લો.

મા=માતા, બુબુ; જનેતા માડી.

બા=બેહેન.

કે=હસાતી કે ચાલતી વેળા બતાવનાર શબ્દ.

પાઠ ૨ જો.

જુ=જળ, પાણી; નીર; ધરતી ભુમી. [ગ.

પા=પીવરાવ, ચાખવા-

પાઠ ૩ જો.

પી=પેટમાં ઉતાર, પાન કર.

ગા=પોહોંચ.

પાઠ ૪ થો.

બા=માનો બાપ, યા બાપનો બાપ.

તું=બીજો પુરૂષ.

પાઠ ૫ મો.

આ=પાસેની ચીજ, સ્વરમાંનો બીજો અક્ષર

જો=દેખ, ભાળ સરત બતાવનાર શબ્દ.

પાઠ ૬ ઠો.

ઘી=માખણ તાવ્યાથી જે પદારથ નિકળે છે તે.

આ=એમ.

પાઠ ૭ મો.

એં=ઓઢ્યું.

બી=બીજ, બીયું.

શું=કયું.

પાઠ ૮ મો.

લે=ઝાલ; પકડ.

તે=ત્રીજો પુરૂષ.

પાઠ ૯ મો.

બુ=વડીઆઈ, દાદી

ના=નહીં, નકાર બતાવનાર શબ્દ.

પાઠ ૧૦ મો.

હા=હકાર બતાવનાર શબ્દ વારૂ.

રૂ=કપાસમાંથી નિકળેલો પદારથ.

પાઠ ૧૧ મો.

તાતા=રોટલો રોટલી, ભાખર.

છી=ખરાબ, ખોટું; નઠારૂં.

પાઠ ૧૨ મો.

કે=કિવા, વા; અથવા; યા.

બાઉ=મોદક લાડુ, ગળ્યો પદારથ.

જે=કોઈ, ગમે એ.

પાઠ ૧૩ મો.

હું=પોતે, પંડ.

લઉં=ઝાલું, પકડું.

લેજે=ઝાલજે, પકડજે.

પાઠ ૧૪ મો.

વાવા=બેશ, સારૂં; શોભતું; સુંદર.

મારૂં=પોતાનું.

તેલ=તલ પીલ્યાથી જે તત્વ નિકળે છે તે.

બાપ=દે.

પાઠ ૧૫ મો.

છું=છઉં, પેહેલા, પુરૂ

નુ એક વચન.
મને=પોતાને.
લાવ=આણ.
ખાજે=જમજે.
ખાઉં=ભોજન કરૂં.
પીઉં=પાન કરૂં, ગળે ઉતારૂં.

પાઠ ૧૬ મો.

જાય=સધાવે, ચાલે.
આવું=પધારૂં.
આવ=ચાલ.
કેમ=શી રીતે શા કારણ શા માટે.

પાઠ ૧૭ મો.

ત્યાં=તે ઠેકાણે.
તલ=તિલ,જેમાંથી તેલ નિકળે છે તે.
જાઉં=હીંડું, ચાલું.
તે=ઓલા,પેલા;ત્રીજો પુરૂષ.

પાઠ ૧૮ મો.

દે=આપ.
આજ=ચાલતે દીવસ.
ભાત=રાંધેલા ચોખા.
ખાવા=પ્રસાદ લેવા જમવા.
જોવા=દેખવા,તપાસવા
લેવા=ઝાલવા,પકડવા.

પાઠ ૧૯ મો.

નહીં=ના, નકાર બતાવનાર શબ્દ.
દુધ=પય. માતાના સ્તનમાંથી નિકળનારો પ્રવાહી પદારથ.
મામા=માનો ભાઈ.
પછી=જરા રહીને પછવાડેથી, પાછળથી.

પાઠ ૨૦ મો.

મારા=પોતાના.
હશે=હોશે.
જોવું=દેખવું, ભાળવું.

પાઠ ૨૧ મો.

ત્યારે=તે વખત.
ઘર=મુકામ, વાસ, રેહેઠાણ.
તારૂં=સામામાણસનું.

પાઠ ૨૨ મો.

ગોળ=શેરડીના રસને ઉકાળી નરમ અથવા કઠણ કરેલો ખાવાનો પદારથ.
હતું=નકી બતાવનાર શબ્દ.
ભાવશે=પસંદ આવશે.
હતાં=નકીપણું બતાવનારે શબ્દ.
માછ=વરઘુણી,માં

પાઠ ૨૩ મો.

શાક=તરકારી,ભાજી પાલો.
તારા=સામામાણસના.
દાળ=કઠોળનાંબેભાગ.
આવશે=પધારશે.
ઊંઘ=ઘારવું, નિદ્રાવશ થવું.
દેશે=આપશે.

પાઠ ૨૪ મો.

હાથ=કર,ભુજ, હસ્ત.
તારા=સામાના.
પગ=ટાંટીઆ,ચરણ, પાય.
જોઉં=ભાળું, દેખું.

પાઠ ૨૫ મો.

નથી=છેનહી.
કાકા=બાપનો ભાઈ.
ક્યાં=કયા ઠેકાણે.
નાક=નાશીકા, શ્વાસ લેવાની ઇંદ્રી.
તમારા=સામા માણસના.

પાઠ ૨૬ મો.

કોઈ=લગાર, થોડું, જરા
આપું=દેઉં.
બેહેન=બા, ભગની.
વાત=કથા, કેણ, કથન, કાણી.
કહું=બોલું.
ખાવું=જમવું, ભોજન કરવું.

પાઠ ૨૭ મો.

કહ્યું=કીધું, કહ્યો.
સાથે=સંગે, ભેળે.
માશી=માની બેહેન.
એક=સંખ્યામાં પેહેલો આંકડો.
બે=એકને એક સંખ્યા. ૨
ભાઈ=બંધવ.

પાઠ ૨૮ મો.

જોઈએ=ખપ્પર પડે.
બસ=વધારે, જાસ્તી, ઘણું.
આપીશ=દેઈશ.
લાવી=આણી.
કરશે=બનાવશે.
ખાશે=જમશે.
સરત=યાદ, ખબર, જાણ.
બાજરી=એક જાતનું અનાજ.
ઘઉં=એક જાતનું અનાજ.

પાઠ ૨૯ મો.

પૂછો=સવાલ કરો, પ્રશ્ન કરો.
કહે=કોહે, સંભળાવો,
માગે=કહે.
તો=અવ્યય છે.
કામ=ક્રિયા, કાજ.
કહું=બોલું, વદું.
પૂછું=સવાલ કરૂં.
જોઈશે=જરૂર પડશે.
પૂરી=નાનીરોટલી, અધુરી નહીં તે.

પાઠ ૩૦ મો.

જુવો=દેખો.
હતા=હાજર.
માગી=પુછી.
આપો=દો, સોંપો.
કેરી=આંબાનું ફળ.
તેણે=પેલાએ.

પાઠ ૩૧ મો.

તમે=બીજો પુરૂષ.
ભુખ=ક્ષુધા, ક્ષવા.
ભુખી=ખાધાવગરની
પણ=પરંતુ, તોપણ, તથાપી.
લાગી=થઈ, વળગી, ચોટી.
થઇ=બની.
બાહાર=મારગમાં, રસ્તામાં.
જાવ=ચાલતા થાઓ.

પાઠ ૩૨ મો.

પાસે=કને, નજદીક, લગભગ, ટુંકડું.
ભાભી=ભાઈની કે દોસ્તદારની વહુ.
તેના=પોતાની.
બીજી=અવર.
ક્યારે=કીએ વખતે.
ઉભું=આડું નહીં તે, ખડું.

પાઠ ૩૩ મો.

ગુંદર=ઝાડમાંથી નિકળેલો ચીકણો પદારથ.
આંબો=કેરીનું ઝાડ.
સોનું=કનક, હેમ.
જુની=અસલી, નવી નહી તે, પુરવની, ઘણા કાળની.
કાલે=આવતાં દીવ-

સનો આગલો કે
પાછલો દીવસ.

પાઠ ૩૪ મો.

ચાર=ત્રણનેએક,એને
એ. (૪)
કેટલા=કોઈ સંખ્યામા-
લમ ન હોય તે પુ-
છવામાં આવે એ
વો શબ્દ અમુક
સંખ્યા.
માથુ=મસ્તક, શીર,ટો-
ચ મથાળુ.
છત્રી=ટોપ,છત્ર,છતરી.
માથાં=મસ્તકો.
પશુ=જનાવર, ઢોર,
હેવાન.

પાઠ ૩૫ મો.

પધશો=પધારશો, જઈ.
આવો=પધારો.
જોડે=સાથે સંગાથે;પા-
સે કને.
તેડી=ઉચકી.
નાની=કદમાં થોડીબ-
ચુકડી.
બીજુ=જુદું.
જઈશ=દુર થઈશ.
ખીર=બાફેલા ચોખા
દુધમાંઉકાળેછેતે.
પુરી=ઘઉંની તળેલી
નાની રોટલી.

પાઠ ૩૬ મો.

સારો=બેશ; મજાનો;
સુંદર.
માટે=વાસ્તે, કાજેસા
રૂ અરથે મળે જા-
તે, પંડે, મતે.
લીધો=આણ્યો.
કાગળ=કોરો અથવા
લખેલો પત્ર.
કેવો=કેરીતરેહનો;કેવી
જાતનો.
લખાવશે=લખવાબ
તાવશે.
લખીશ=લખવાબેશીશ
વારે=વખતે; કાળે.
આવડે=સમજે,જાણે.

પાઠ ૩૭ મો.

બુમો=ઘાંટો; હોંકારો
ટહુકો.
થયું=બન્યું.
પાડા=પાહાડો ભેંસનો
નર.
પાડશે=કાહાડશે; હેઠે
નાખશે.

પાઠ ૩૮ મો.

બેસું=પલાણુ કરૂં.
ઘોડો=અશ્વ,તુરંગ;હય.
ખરીઓવાળુ પશુ.
ઘોડે=તુરંગે.
કયે=કીયે, કોણે.
છોકરા=છોકરો,બાળ.
આપણ=આપણેપોતે.
જાડો=પુષ્ટ, મજબુત.
આવડે=જાણે,સમજે.
ચાકર=નોકર, સેવક;
દાસ.
ભામો=નામછે.

પાઠ ૩૯ મો.

આણું=લાવું.
બહુ=વધારે,ઘણુંમસ
પાણી=જળ, નીર.
ખપ=અગત્ય, જરૂર.
ઉભી=આડી નહીં.
છોડી=છોકરી, દીકરી.
શે=કીયે પ્રશ્ન પુછના-
ર શબ્દ.
કને=પાસે; નજીક.
પીળુ=હળધર જેવા
રંગનું.
કાચા=રાંધ્યાવગરના.
તરસ=તલપ; પ્યાસ

પાણીની ધખ.
લાગી=થઈ.

પાઠ ૪૦ મો.

ભલી=શાણીડાહોસારી
પેટ=ઉદર.
રાંધે=બાફે; પકાવે.
ખાધા=જમ્યા.
ખવાડત=જમાડત.
દાહાડે=દીવસ.
રાંધેલા=બાફેલા.

પાઠ ૪૧ મો.

બાપડા=બીચારા ગરીબ રાંક.
ધીમે=હળવે, સાસતે.
અમે=પોતે, જાતે.
ઝટ=તાકીદ, જલદી ઉતાવળ;તરત ઝટ પટ એકદમ.
દાંત=દંત.
મધ=મધમાખીનો ખોરાક ગોળ જેવો ગળ્યો પદારથ.
આપણી=પોતાની.
શેરી=મોહોલ્લો.
વહુ=બાયડી સ્ત્રી ધણીઆણીભારજા.
એમને=તેમને.
ડોશી=વરધ સ્ત્રી.
હીંડાતુ=ચલાતુ.
બાપડી=બીચારી.
ભલા=સારા જેશ.
તેમને=તએોને.
ચાલે=હીડે.

પાઠ ૪૨ મો.

ચોળ=સાકકર;મશળ.
વળા=વખત;કાળ સમય.
ગંદી=મેલી, ચોખી નહી તે.
ગાંડી=અકલવગરની દીવાની.
લુગડાં=કપડાં, વસ્ત્ર.
અરે=ઓ.
મેલાં=ગંદાં; ઉજળાં નહી તે.
ઉડે=ફરકે.
જોયો=દેખ્યો. નરખ્યો.
ચોળતી=મસળતી.
ઓળ=હાર, પંક્તિ.
પોહેર=ધાલ્ય.
મેલાં=ગંદાં.
ડીલે=શરીરે; અંગે.
ગંદી=ગોબરી, મેલી; ખરાબ.

પાઠ ૪૩ મો.

ઓળખો-પરખો.
ખેતર=અનાજ પકવવાના જમીન.
સાંભળે=સુણે.
કાચું=બાફ્યા વગરનું
ઘંટી=ચક્કી, દળવાનું યંત્ર.
મજુરી=મેહેનત વધતર.
રાખજે=સાચવજે, જાળવજે.
અનાજ=દાણા, ધાન.
વાળા=તાંતણા.
પગશા=ફેદીયા, જઈ.
વેચવા કિંમતલેવા.

પાઠ ૪૪ મો.

ભાલો=કાઢે.
પાચ=પંચકડું, ચારને એક.
શા=કંઈ પ્રશ્ન પુછના ર શબ્દ.
થોડી=જરાર,ઓછી.
મગ=એક જાતનું કઠોળ.
અડદ=એક જાતનું કઠોળ.

ભાલ=કપાળ.

પાઠ ૪૫ મો.

બાકો=બકાન આખુરો.
બાકુ=રાંધ, સદાય.
ફણી-પોશી.
બાકી રાખી.
રોટલા પાળી.
રોટલા=ભાખરા.
રોજ= હમેશ; નીત
આવડે-જાણે.
લોટ- આટો, દળેલું અ
નાજ.

પાઠ ૪૬ મો.

રમુ=મેલું.
ઉઠે=ઉભી થાય.
પાટુ-લાત.
સુતી=નિદ્રાવશ થઈ.
ગાય=ગૌ, ધેનુ.
પેલી=ઓલી.
ધોળી=સફેત, ઉજળી.
રાતી=લાલ.
અજાણી=જાણીતી
નહી તે.
અહીં=આ જગાએ
અતરે.

પાઠ ૪૭ મો.

ચારો=ઢોરનું ખાણું
ઘાસ ચારે.
ગાંધા=આગલા.
સધુ-તમામ સઘળુ
થોડું-લગાર.
વિના= વગર, શિવાય.
નાખ ફેંક, ઉછાળ.
નાખીએ ફેંકીએ.
ભરાય=પુરૂ થાય.

પાઠ ૪૮ મો.

જોયો=દેખ્યા.
દયા=કૃપા, મેહેરબાની
છાશ-દહીંમાં પાણી
નાખીવલોવેલીછાશ
ભેંસ=ડોબું.
રંગ-રૂપ.
કાળો=શામળો.
સમજણ=અક્કલબુદ્ધિ
દહી=દધી દુધમાંછાસ
મેળવ્યાથીથાયછેતે

પાઠ ૪૯ મો.

મઠ=એકજાતનું કઠોળ
મીઠું=નીમક; લુણ.
કઢી=છાશમાં મશાલો
નાંખીઉકાળેછેતે.
હાથે=પોતાની મેળે.
ખીચડી=દાળ અને
ચોખા એકઠાકરીને
રાંધેછે તે.
પારખી- ઓળખી.
દેખાડું=બતાવું.

પાઠ ૫૦ મો.

ઝાડ-તરૂ, વૃક્ષ.
ઝૂમખો=ખાંચો.
તોડવી=ચુંટવી.
ઠીક-સારૂં.
ઘેલા ગાંડા.
ચડી=ઉપર ગઇ
આંબા કેરાનું ઝાડ.
આંમલી=આંમલીનું
ઝાડ. [ઝાડ.
લીમડું=એક જાતનું
વડ-એક જાતનુંઝાડ.
ચોરી= ધણીથી છાની
જણસલેઇજવીતે.
તોડીશ=ચુંટીશ.

પાઠ ૫૧ મો.

ફોઈ=બાપની બેહેન.
નાઠા=દોડ્યો.
ફળીઆ=ખાંચા ખ-
ડકી મેહેલ્લો. શેરી;
માડ.
નિકળે=નીસરે.
કીધું=કર્યું, બનાવ્યું,
રચ્યું.

મેડી=મોટી.
અલી-સખી, બેહેન-પણી.
ખબર-માલમ;જાણ.
લાકડી-સોટી, ગેડી.

પાઠ ૫૨ મો.

સઉ=બધાં તમામ; એકેએક.
વાળુ=સાંજનું અથવા રાતનું ભોજન.
બચી-ચુંબન, બોકી.
મોહ્ડું=મુખ, વદન.
ગાળો=ખરાબ શબ્દ મુખેથી બોલવા.
દીધી=આપી, આલી.
વાંક=ગુનો, તકશીર.
માદાં=આજારી,કામલી
કડવા=વખ જેવા,ઝેર જેવા.
ઓસડ=દવા.

પાઠ ૫૩ મો.

તોફાન=ઉધમાત, મસ્તાઈ.
આંખો=લોચન, નેત્ર.
દોડ=નાશ.
ઉભા=શીધા આડા નહી તે ખડો.
લુલો=લંગડો, પાંગળો.
વાગે=લાગે.
રાંતે=રડીએ ચાલે.
ચુલામાં=ભઠીમાં.
મોટા=વરેડા.
જીવ=પ્રાણ આત્મા.
પોતાની=પારકીનહીતે
જરા-લગાર,ઓછુંથોડું

પાઠ ૫૪ મો.

ઢોલ=નગારૂં.
ઢગલા=ગંજ.
બાંધે=ફાંસે બાંધે.
નિશાળ-શાળા,ભણવાનું ઠેકાણું.
જણ-મનુષ્ય, માણસ
વધારે-અતિશય,ઘણું વસ.
પુરાં-બરોબર.
વગાડે=બજાવે.
પીપી-શરણાઈ.
બેન=અંગવસ્ત્ર.
મેહેતાજી=માસ્તર,ભણાવનારેશાળાગુરૂ
મજા=ગમત, રમુજ.
બેસવા=શરૂ કરવા.
પટેલ=પાટીદારકણબી
વરસ=બાર માસ.
મારતા=પીટતા,ઠોકતા
શેઠ=ધણીમાલિકઉપરી

પાઠ ૫૫ મો.

ખેંચે-તાણે.
દીઠાં=જોયાં.
નાગી=નવસ્ત્રી.
ધુળ=રેતી,માંટી.
કાદવ-કીચ,કચરો;કીચડ.
કજીઓ=વઢવાડ, કંકાસ ટંટો.
ફરે-હીંડે, આથડે.
ભણે=ગોખે.
હળ=હાળ,સાતીઠું.
બળદ-ગાયનો ખાંશી કરેલો નર.
કેહેવું=બતાવું.
ધણી=માલિક.
ભેડુ=ભેડતાં બાણે.
પોતાની=પારકી નહી
ઢોર=જનાવર.

પાઠ ૫૬ મો.

કુતરો=સ્વાન, કુતરાંનો નર.
બીલાડી=મંજારી,મનો
કબુતર=પરેવું,કપોત.
ચકલો=ચકલીનો નર.

કાગડો=હાડીઓ.
પોપટ=સુડો, સુક.
પાંખો=પક્ષીને ઉડવા-
નું સાધન.
ઝાડ=વરક્ષ.
માળા=પક્ષીના ઘર.
ઉંદર=ચુવા, મુષક
મુશકા.
ગરોળી=જાનવર.
દીધાં=આપતાં.
ગધેડા=ખર.

પાઠ ૫૭ મો.

એક=સંખ્યાનો પેહેલો
અક્ષર.
બે=એકને એક (૨)
સંખ્યા.
ત્રણ=બેને એક (૩)
લખણ=વતરાણું, કલમ
મુકુ=મેલું.
જોડે=સંગાથે, સાથે.
ઉલટા=અપણાવિરૂધ

પાઠ ૫૮ મો.

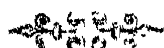
ચાર=બેને બે (૪)
પાંચ=ત્રણને બે (૫)
છ=ચારને બે (૬)
આંગળાં=હાથના છે-
ચેળીથી ટેરવાં સુ-
ધીનો ભાગ.
પાઈ=પૈશાનો ત્રીજો
ભાગ.

પાઠ ૫૯ મો.

સાત=ચારનેત્રણ (૭)
આઠ=પાંચનેત્રણ (૮)
નવ=છનેત્રણ (૯)
દસ=પાંચનેપાંચ (૧૦
મીંડું=શુન્ય. (૦)

જાહેર ખબર.

નીચે સહી કરનાર નમ્રતા પૂર્વક જાહેર કરે છે કે આ ચોપડી તથા સરકારી અંગ્રેજી સ્કુલોમાં ચાલતી અંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ચોપડીઓના અર્થ તથા તરજુમાઓ તથા ડીક્શનેરીઓ અને મુંબાઈના છાપેલા પુસ્તક, સંસ્કૃત હિંદુસ્તાની, ગુજરાતી તથા નાટકો જૈનધરમના તથા વૈષ્ણવધરમના તથા વારતાઓ, કાવ્યો તથા કીસાઓ તથા વૈદકના પુસ્તકો વગેરે બીજી ઘણી જાતના પુસ્તકો અમારી પાસેથી સરસ છાપ ને સસતી કીમત મળશે માટે સાગરી લેવી હોય તેમણે પોસ્ટપેડ કાગળ લખી ખુલાસો કરવો નાટપેડ કાગળ લેવામા આવશે નહીં.

અમદાવાદ.

બુકસેલર. જગજીવન દલપતરામ
ઠે. ત્રણ દરવાજાના મેદાનમાં
બાલિટનની હવેલી નીચે પુસ્તક
ખાનું.
લી. પટેલ. હરગોવનદાસ હરજી
વનદાસ પુસ્તકવાળા ઠા. શાહપુર
વનમાળી વાંકાની પોળ.

